

> Retouradres Postbus 501 2700 AM Zoetermeer

Stichting Openbaar Basisonderwijs Duin & Bollenstreek
Jan de Ridderstraat 24
2201 DN NOORDWIJK ZH

Stichting OBO Duin- en Bollenstreek	
Ingekomen o.d.	13 JUNI 2013
Nummer	793
Origineel	CF
Kopie	
Actie door	
Opmerking	

Datum 11 juni 2013
Betreft Aanbieding definitief RvB TKO

Locatie Zoetermeer
Europaweg 2
Postbus 501
2700 AM Zoetermeer
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
T (088) 669 60 60
F (088) 669 60 50
a.nass@owinsp.nl

Onze referentie
4057491

Uw referentie

Bijlage(n)
Definitief rapport van
bevindingen tussentijds
kwaliteitsonderzoek

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het definitieve rapport met de bevindingen van het tussentijds kwaliteitsonderzoek dat de inspectie in het kader van het traject van intensief toezicht heeft uitgevoerd op OBS de Verrekijker op 7 en 20 maart 2013. De inspectie gaat ervan uit dat u de betreffende school en de medezeggenschapsraad direct na ontvangst op de hoogte stelt van dit rapport.

De reactie van het bestuur is als zienswijze van het bestuur als extra hoofdstuk aan het rapport toegevoegd

Mocht u uw arrangement en rapport van bevindingen eerder dan over vier werkweken gepubliceerd willen hebben, neem dan contact op met bovengenoemde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

drs. M.H. Uunk
Inspecteur van het onderwijs

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN TUSSENTIJD KWALITEITSONDERZOEK

OBS De Verrekijker

Plaats : Valkenburg Zh
BRIN-nummer : 06CA|C3
Onderzoeksnummer : 155000
Datum onderzoek : 7 maart 2013
Datum vaststelling : 11 juni 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	13
	BIJLAGE ZIENSWIJZE VAN HET BESTUUR	14

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 7 maart 2013 een tussentijds kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op OBS De Verrekijker naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 28 februari 2012 stelde de inspectie tekortkomingen vast in het onderwijsleerproces en de naleving van wettelijke vereisten op AZC De Verrekijker. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 29 mei 2012. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zeer zwak beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. In het kader hiervan voert de inspectie nu een tussentijds onderzoek uit om na te gaan in hoeverre de in het toezichtplan opgenomen tekortkomingen zijn opgeheven en aan de afspraken is voldaan.

Toezichthistorie

AZC De Verrekijker heeft na het kwaliteitsonderzoek van begin 2012 een plan van aanpak opgesteld. Mede op basis hiervan heeft de inspectie afspraken gemaakt over het voortgangstraject met het bevoegd gezag van de school. Deze afspraken zijn getoetst in een voortgangsgesprek dat in november 2012 plaatsvond. Uit dit gesprek kwam naar voren dat team en directie voortvarend aan de slag waren gegaan met de verbeteractiviteiten. De school heeft diverse procedures en formats ingevoerd. Er is geen uitspraak gedaan over de inhoudelijke kwaliteit van de stukken. De politieke en gevoelige context waarin de school opereert blijft daarnaast een punt van zorg en aandacht. De inspectie heeft ook met het LOWAN (Landelijke OnderwijsWerkgroep voor Asielzoekers en Nieuwkomers) afspraken gemaakt.

Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet is gebaseerd op de afspraken die in het toezichtplan zijn opgenomen. Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij de inspectie een aantal lessen heeft bijgewoond en gesprekken heeft gevoerd met de directie, de intern begeleider, leraren en leerlingen.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

- Een aanvullend gesprek met een vertegenwoordiging van het bestuur, de directie en het team op 20 maart 2013.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten zoals afgesproken in het toezichtplan: opbrengsten, tijd, didactisch handelen, afstemming, leerlingenzorg en begeleiding en voorwaarden voor kwaliteitszorg. Ten opzichte van het toezichtplan heeft de inspectie indicator 2.1 toegevoegd, aangezien deze expliciet aangeeft dat het aanbod nog steeds aan de kerndoelen voldoet.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en wettelijke vereisten . Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer .

2
2.1

BEVINDINGEN
Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Daarnaast heeft de inspectie enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften waaraan de school niet voldeed tijdens het eerdere kwaliteitsonderzoek. Of de school nu wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					•
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	(Nieuwkomers) De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn gerelateerd aan de kerndoelen.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.		•		
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		
7.3	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.		•		
7.4	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		

Voorwaarden voor kwaliteitszorg		1	2	3	4
10.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
10.2	De schoolontwikkeling is verbonden met de visie op onderwijs, zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	
10.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele schoolcultuur.			•	
10.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn bestuur, directie, team en andere belanghebbenden betrokken.			•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

Uit het tussentijds kwaliteitsonderzoek komt naar voren dat team en directie een enorme verbetering hebben gemaakt op De Verrekijker. Was de locatie voorheen te benoemen als een AZC-opvanglocatie, na het afgelopen jaar is sprake van een volwaardige school met een eigen naam: OBS De Verrekijker. De sfeer in De Verrekijker straalt veiligheid, plezier en onderwijs uit. Dit is een plek geworden waar kinderen kunnen groeien en leren. Dit is waar kinderen recht op hebben en temeer van belang aangezien een deel van de kinderen mogelijk voor langere tijd aan de school blijft verbonden. Het aanstaande kinderpardon beïnvloedt de school zowel wat betreft leerlingen als beleid en aanpak. De school is al met een voorzet gestart om ook deze verandering het hoofd te bieden.

De inspectie is positief over de koers die de school vaart gezien de kwaliteit van de voorwaarden die is neergezet zowel op het gebied van aansturing, kwaliteitszorg als voor de leerlingenzorg en het onderwijsleerproces. Uiteraard is dit de eerste stap, aangezien alle formats en aangebrachte structuren nu inhoudelijk uitgewerkt moeten worden, geborgd en doorleefd. Een logische vervolgstap op de ontwikkelingen in de voorwaardelijke sfeer die nu plaats hebben gevonden.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt op dit moment nog niet of de leerresultaten van de leerlingen in lijn zijn met de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen. Zij beoordeelt derhalve niet of de leerlingen zich ontwikkelen conform hun mogelijkheden.

Omdat de ontwikkelingsperspectieven nog in ontwikkeling zijn, de kwaliteit verbeterd dient te worden en de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen nog niet geëvalueerd zijn, is de inspectie ook niet in staat om op basis van door de school opgestelde ontwikkelingsperspectieven een uitspraak te doen over de ontwikkeling van de leerlingen.

Het niveau van de sociale competenties is niet beoordeeld omdat de school hiervoor geen landelijk genormeerd volginstrument gebruikt (indicator 1.5). Zij gaat een dergelijk instrument volgend schooljaar invoeren.

Onderwijsleerproces

Nadat de directie een kwartierenrooster heeft ingevoerd, zijn de leraren meer dan voorheen gebonden aan de vooraf afgesproken lestijden. Ook in de praktijk heeft de inspectie gezien dat het team de onderwijstijd nu efficiënt besteedt. De lessen worden ingericht volgens het Passend lesmodel, vastgestelde regels rondom klassenmanagement en sociale regels van PBS (systeem Positive behaviour support). Ook hierin is goede vooruitgang te zien. Wel heeft de inspectie hierbij tijdens de lesobservaties veel verschillen tussen leraren gezien, waarbij de kwaliteit van het didactisch handelen op belangrijke onderdelen bij enkele leraren onvoldoende was. De inspectie beoordeelt vooral de taakgerichte werksfeer als onvoldoende aangezien de leraren de leerlingen te weinig aanspraken op de gewenste leerhouding en hen onvoldoende wezen op de diverse gedragsregels (zowel wat betreft organisatie als de pedagogische regels van PBS). Mede om deze reden haakten in enkele groepen leerlingen af. Ook de kwaliteit van de uitleg beoordeelt de inspectie als kwetsbaar. Dat betekent dat deze wel voldoende was, maar niet overtuigend. Enkele leraren gingen voorbij aan het doel van de les, betrokken leerlingen te weinig bij de les en legden de les onduidelijk uit. Een deel van deze conclusies is ook terug te vinden in de eigen zelfevaluatie van de directie die zij in de afgelopen maanden heeft uitgevoerd. De inspectie is echter op onderdelen kritischer en zij heeft meer onderdelen betrokken bij haar observaties. In een aanvullend gesprek met de teamleden gaven zij aan zich maar beperkt in dit beeld te herkennen. Zij gaven aan dat het aangepaste rooster op de leerlingen een negatief effect heeft gehad en dat zij zelf niet goed hebben laten zien wat zij in hun mars hadden. In de lessen hebben zij teveel focus gelegd op het lesgeven in drie niveaus, waardoor andere onderdelen minder goed uit de verf kwamen.

De inspectie heeft wel goed kunnen waarnemen dat het team veel geïnvesteerd heeft in het gedifferentieerd lesgeven. De instructie was in bijna alle groepen in 3 niveau's waarbij sommige leerlingen sneller aan het werk mochten en niet de hele uitleg hoefden te volgen. Dit is echter een eerste stap in het model van differentiatie. De inspectie mist de onderliggende analyses van de onderwijsbehoeften en de hiaten in kennis van de leerlingen, waardoor zij inhoudelijk onderbouwde keuzes kan maken voor het onderwijs dat volgt. De groepsplannen zijn nu meer ingericht als model voor klassenmanagement. Hoe gedifferentieerd wordt in de verwerking en in tijd is maar beperkt zichtbaar. Veel leerlingen doen hetzelfde. Ook in de groepsoverzichten wordt alleen globaal beschreven wat de onderwijsbehoeften van de leerlingen zijn. Daarbij voert

vooral het gebrek aan woordenschat en taalbeschouwing de boventoon. Echter, zodra dit voor alle leerlingen geldt, kan dit beter verwerkt worden in de totale groepsaanpak en past het minder als specifieke onderwijsbehoefte van een enkele leerling. De inspectie ziet daarnaast maar beperkt terug hoe aan de kwaliteit van taalbeschouwing wordt gewerkt.

De inspectie heeft ook gekeken naar de mate waarin het taalonderwijs aansluit op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen (indicator 2.4). Het bleek vanwege de wijzigingen in omstandigheden van de leerlingen voor de inspectie niet mogelijk om hier een oordeel over uit te spreken en zij gaat daarom over tot 'geen waardering'. Om die reden is de indicator niet terug te vinden in het kwaliteitsprofiel. De school had een goede start gemaakt met het ontwikkelen van haar taalaanpak gericht op leerlingen die terug moesten naar hun eigen land. Het aanleren van de Nederlandse taal had hierbij minder prioriteit. Echter, door het aanstaande kinderpardon is deze uitgangssituatie ingrijpend veranderd, aangezien een deel van de populatie alsnog in Nederland mag blijven en daarom de taal wel moet gaan leren. De school heeft hierop nog antwoord in de lespraktijk, wel heeft zij de eerste aanzetten voor beleid gemaakt.

Begeleiding en zorg

De Verrekijker beschikt inmiddels over een toetsinstrumentarium dat aansluit bij de populatie. Een toetskalender borgt de afspraken en door de regelmatige groeps- en leerlingbesprekingen worden zorgleerlingen tijdig gesignaleerd. Dit is een goede verbetering ten opzichte van een jaar geleden toen er nog geen intern begeleider en geen enkele geregiseerde vorm van leerlingenzorg en begeleiding was. Samen met de formats voor de ontwikkelingsperspectieven, de groepsplannen en -overzichten en de handelingsplannen vormt dit een mooie basis om de ontwikkeling verder voort te zetten. Ook hier is het nu tijd om de diverse formats inhoudelijk verder uit te werken. Zo kunnen de ontwikkelingsperspectieven meer doelgericht en kindspecifiek opgesteld worden, de didactische analyse ontbreekt namelijk en nog niet alle leraren plannen hun (tussen)doelen. Ook de kwaliteit van de handelingsplannen kan versterkt worden. De inspectie zag diverse kwaliteitsverschillen tussen de leraren op het gebied van concrete doelen, het concreet uitwerken van de activiteiten en het materiaal dat gebruikt wordt. Gezien de verschillen tussen de leraren is het nu een fase te vroeg om de inhoudelijk kwaliteit nu al als voldoende te beoordelen.

Voorwaarden voor kwaliteitszorg

Net als bij de zorg en de onderwijstijd heeft de directie fors geïnvesteerd in de voorwaarden voor kwaliteitszorg. De school wordt nu aangestuurd op basis van heldere plannen, tussentijdse evaluaties en richtlijnen. Het team is meer dan

ooit betrokken bij de ontwikkelingen en zij geven aan tevreden te zijn met het nieuwe management en de wijze waarop de verbeteringen in het onderwijs worden vormgegeven.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs is verbeterd, maar vertoont op onderdelen nog belangrijke tekortkomingen. De kwaliteit van het onderwijs is niet meer zeer zwak. Daarom wijzigt de inspectie het eerder toegekende arrangement van zeer zwak naar zwak. De school blijft onder Intensief toezicht van de inspectie vallen. De inspectie maakt nadere afspraken met het bevoegd gezag over het vervolg van het toezicht en legt deze vast in het toezichtplan.

BIJLAGE ZIENSWIJZE VAN HET BESTUUR

Allereerst ben ik uiteraard verheugd dat dit concept rapport weergeeft dat de school er in is geslaagd om een verbeteringslag te maken hetgeen tot uitdrukking is gekomen in het arrangement zwak, in plaats van zeer zwak. Dit is een belangrijke steun in de rug voor de school, die er zich terdege van bewust is dat deze verbeteringslag nog verder verdiept en geborgd moet worden.

Graag reageer ik op enkele onderdelen van deze concept rapportage.

Toezichthistorie

Op 8 november 2012 vond een voortgangsgesprek plaats waarbij door de inspectie is geconstateerd dat de school aan alle afspraken, zoals opgenomen in het toezichtplan, voldoet. U stelt dat er geen uitspraak is gedaan over de inhoudelijke kwaliteit van de stukken. Dat klopt, in het inspectieverslag van 9 januari 2013 is over de kwaliteit van de stukken geen uitspraak opgenomen. In het afrondende gesprek van 8 november 2012 met de schooldirectie en het schoolbestuur is door de betreffende inspecteurs de inhoud van de stukken (uiteraard) onderwerp van gesprek geweest en is door de inspecteurs nadrukkelijk waardering uitgesproken voor de inhoudelijke kwaliteit van de door de school opgestelde stukken.

Onderzoeksopzet

Het aanvullend gesprek met een vertegenwoordiging van het bestuur, directie en het team op 20 maart 2013 is de afronding van dit inspectiebezoek geweest. Dit gesprek is een direct gevolg van het eindgesprek van het inspectiebezoek van 7 maart 2013 waarin door de inspectie werd aangegeven dat het arrangement zeer zwak gehandhaafd zou blijven, vooral vanwege een onvoldoende score op indicator 5.1 en 8.3. Eerst nadat door schooldirectie en bestuur hiertegen onderbouwd en beargumenteerd bezwaar was gemaakt is door de inspectie een vervolggesprek gepland waarbij vooral het team de gelegenheid kreeg om hun werkwijze op het gebied van afstemming toe te lichten. Ik ben blij dat de inspectie de reactie van de school in het eindgesprek van 7 maart heeft meegewogen en op basis daarvan een vervolggesprek heeft gepland.

De weergave van deze gang van zaken in uw concept rapport van 16 april jl. vind ik echter onvoldoende recht doen aan het feitelijke verloop van het proces.

Toezichtarrangement

U stelt hierbij dat u nadere afspraken maakt met het bevoegd gezag over het vervolg van het toezicht en deze vastlegt in het toezichtplan.

In uw toezichtplan van het inspectierapport van 27 maart 2012 is opgenomen dat de school in januari 2014 de kwaliteit van het onderwijs weer op voldoende niveau heeft.

Het tijdspad zag er toen als volgt uit:

- Eerste voortgangsgesprek : September 2012
- Tussentijds kwaliteitsonderzoek : December 2012
- Tweede voortgangsgesprek : Maart 2013
- Onderzoek naar kwaliteitsverbetering : Juni 2013

In de praktijk is dit schema niet rigide gehanteerd en in overleg met de school aangepast.

Zo heeft het eerste voortgangsgesprek plaatsgevonden in november 2012 en heeft het tussentijds kwaliteitsonderzoek in maart 2013 plaatsgevonden.

Bij het plannen van de vervolgafspraken ga ik er van uit dat deze werkwijze wordt voortgezet, uiteraard zonder de einddatum van de prestatieafspraken (januari 2014) los te laten.

De school zal op basis van de concept rapportage het huidige plan van aanpak aanpassen voor de komende periode. Het uitvoeren van dit plan zal de nodige tijd kosten waardoor de resultaten daarvan ook pas beter zichtbaar kunnen zijn na de zomervakantie.

Om deze reden zou ik het op prijs stellen als het tweede voortgangsgesprek na de zomervakantie kan plaatsvinden en het onderzoek naar kwaliteitsverbetering in het najaar.

Tot slot hebben wij ook gesproken over de specifieke problematiek van de school die per 1 augustus 2011 een zogenaamde GLO-school is geworden, speciaal bedoeld voor kinderen van uitgeprocedeerde asielzoekers. Samen met de andere GLO-scholen in Nederland en met de inspectie wordt er nu gewerkt aan een speciaal voor deze scholen passend toezichtkader. Dit kader zou dan afwijken van het toezichtkader voor andere AZC scholen die met name ingericht zijn voor het onderwijs aan nieuwkomers.

Met een "GLO toezichtkader" zou meer recht gedaan worden aan de specifieke situatie van o.a. OBS De Verrekijker. Ik wacht de ontwikkelingen op dit gebied dan ook met belangstelling af.

